

Analiza częstości występowania schorzeń narządu ruchu i kręgosłupa oraz wad postawy u dzieci z zespołem Ehlersa-Danlosa

Musculoskeletal disorders and posture defects among children with Ehlers-Danlos Syndrome

Marta Jokiel^{1,2,3}, Katarzyna Kozłowska^{1,2}, Aleksandra Bartkowiak-Graczyk^{2,3}, Anna Madziewicz^{2,3}, Jędrzej Tschurl⁴, Łukasz Stępnia⁴, Leszek Romanowski²

¹Pracownia Ortopedii, Traumatologii i Fizjoterapii Narządu Ruchu w Chorobach Rzadkich

²Katedra i Klinika Traumatologii, Ortopedii i Chirurgii Ręki Uniwersytetu Medycznego im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu ³Zakład Fizjoterapii Uniwersytetu Medycznego im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu

⁴Klinika Chorób Kręgosłupa i Ortopedii Dziecięcej Uniwersytetu Medycznego im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu

Wstęp. Zespół Ehlersa Danlosa (EDS) jest chorobą rzadką związaną z występowaniem mutacji tkanki łącznej. Pomimo intensywnego rozwoju medycyny i fizjoterapii EDS jest nadal chorobą stanowiącą wielkie wyzwanie zarówno dla fizjoterapeutów i lekarzy specjalistów, dlatego tak ważne jest wczesne wykrycie objawów choroby i rozpoczęcie procesu diagnostyki i leczenia.

Cel. Celem pracy jest przedstawienie częstości i rodzaju występowania schorzeń kręgosłupa i narządu ruchu u dzieci z rozpoznaniem zespołu Ehlersa-Danlosa.

Materiał metoda. Badaną grupę stanowiło początkowo 110 [dzieci z rozpoznaniem klinicznym zespołu Ehlersa-Danlosa (cEDS = 54, hEDS = 52, mEDS = 2, vEDS = 2). Z uwagi na objawy miopatii oraz obecność wad układu krążenia z badanej grupy wykluczono dzieci z mEDS oraz vEDS. Dzieci poddano standardowemu badaniu klinicznemu oraz ocenie postawy ciała. Postawę ciała oceniono metodą Kasperczyka. Wiotkość oceniono za pomocą skali Beightona. W ocenie klinicznej wykorzystano standardowe testy kliniczne wskazujące na niestabilność stawów obwodowych oraz ocenę skoliometrem. W ocenie występowania zespołu przewlekłego zmęczenia ME/CFS wykorzystano wytyczne NICE. Opiekunowie dzieci wypełnili podczas badania kwestionariusze oceny funkcji kończyny górnej – DASH, kwestionariusz oceny jakości życia SF-36.

Wyniki. Wśród 106 badanych dzieci u 82% zaobserwowano schorzenia w obrębie narządu ruchu i kręgosłupa wpływające na zmniejszenie jakości życia. U 42% dzieci zaobserwowano skrzywienie boczne kręgosłupa, które w dalszej diagnostyce znalazło potwierdzenie w postaci występowania skoliozy, skręcenia kończyn dolnych lub skoliozy funkcjonalnej. Wiotkość stawową > 5 w skali Beightona potwierdzono u 66% badanych dzieci. Niestabilność stawu ramiennego stwierdzono u 34% badanych, niestabilność stawu skokowego u 29% badanych, niestabilność stawów kolanowych u 33% badanych. W większości przypadków objawy niestabilności występowały symetrycznie. W formularzu oceny Kasperczyka do najczęściej występujących wad postawy należała protrakcja barków (76%), asymetria łopatek (68%), płaskostopie (63%). W ocenie rodziców 47% dzieci wykazuje objawy zespołu przewlekłego zmęczenia. Nadmierną wiotkość skóry zaobserwowano u 11% badanych dzieci.

Wnioski. Mutacje odpowiedzialne za produkcję i budowę kolagenu w zespole Ehlersa-Danlosa mogą manifestować się w wieku dziecięcym obecnością wad postawy, występowaniem obustronnej niestabilności stawów oraz skoliozą. W diagnostyce kluczową rolę odgrywa szczegółowy wywiad oraz badanie kliniczne wskazujące na powiązanie poszczególnych objawów z mutacją tkanki łącznej.